Oikeustapauskokoelma

UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kolmas jaosto)

7 päivänä joulukuuta 2018 *

Julkiset hankinnat – Varainhoitoasetus – Julkisten hankintamenettelyjen ja unionin yleisestä talousarviosta rahoitettavien avustusten myöntämismenettelyjen ulkopuolelle sulkeminen kahden vuoden ajaksi – Varainhoitoasetuksen 108 artikla – Puolustautumisoikeudet – Näyttö ilmoituksen vastaanottamisesta

Asiassa T-280/17,

GE.CO. P. Generale Costruzioni e Progettazioni SpA, kotipaikka Rooma (Italia), edustajanaan asianajaja G. Naticchioni,

kantajana,

vastaan

Euroopan komissio, asiamiehinään F. Dintilhac ja F. Moro,

vastaajana,

jossa on kyse SEUT 263 artiklaan perustuvasta vaatimuksesta kumota yhtäältä komission 7.3.2017 antama päätös, jolla kantaja suljettiin julkisten hankintamenettelyjen ja Euroopan unionin yleisestä talousarviosta rahoitettavien avustusten myöntämismenettelyjen sekä yhdenteentoista Euroopan kehitysrahastoon sovellettavasta varainhoitoasetuksesta 2.3.2015 annetun neuvoston asetuksen (EU) 2015/323 (EUVL 2015, L 58, s. 17) puitteissa tapahtuvien varojen myöntämismenettelyjen ulkopuolelle ja jossa määrätään tämän kyseisten menettelyjen ulkopuolelle sulkemisen julkaisemisesta komission internetsivustolla, ja toisaalta kaikki kyseistä päätöstä edeltävät tai myöhemmät toimet sellaiset toimet mukaan lukien, joista kantaja ei ole tietoinen,

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja S. Frimodt Nielsen sekä tuomarit V. Kreuschitz ja N. Półtorak (esittelevä tuomari),

kirjaaja: E. Coulon,

on antanut seuraavan

tuomion [1]

– –

* Oikeudenkäyntikieli: italia.

1 Tästä tuomiosta on otettu tähän vain kohdat, joiden julkaisemista unionin yleinen tuomioistuin pitää aiheellisena.

Oikeudellinen arviointi

– –

Pääasia

1 – –

Ensimmäinen kanneperuste, joka koskee varainhoitoasetuksen 108 artiklan ja perusoikeuskirjan 41 artiklan rikkomista

– –

42 Aluksi on palautettava mieleen, että puolustautumisoikeuksien kunnioittaminen on unionin oikeuden perustavanlaatuinen periaate, jonka erottamaton osa on oikeus tulla kuulluksi (ks. tuomio 3.7.2014, Kamino International Logistics ja Datema Hellmann Worldwide Logistics, C-129/13 ja C-130/13, EU:C:2014:2041, 28 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

43 Oikeus tulla kuulluksi on nykyisin vahvistettu sekä perusoikeuskirjan 47 ja 48 artiklassa, joissa taataan puolustautumisoikeudet ja oikeus oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin kaikissa tuomioistuinmenettelyissä, että perusoikeuskirjan 41 artiklassa, jolla taataan oikeus hyvään hallintoon. Perusoikeuskirjan 41 artiklan 2 kohdassa määrätään, että oikeus hyvään hallintoon pitää sisällään erityisesti jokaisen oikeuden tulla kuulluksi ennen kuin häntä vastaan ryhdytään yksittäiseen toimenpiteeseen, joka vaikuttaisi häneen epäedullisesti (ks. tuomio 3.7.2014, Kamino International Logistics ja Datema Hellmann Worldwide Logistics, C-129/13 ja C-130/13, EU:C:2014:2041, 29 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

44 Kyseisen periaatteen, jota on sovellettava, kun hallinto aikoo tehdä henkilöä koskevan tälle vastaisen päätöksen, nojalla henkilöille, joiden etuihin heille osoitetut päätökset vaikuttavat tuntuvasti, on annettava tilaisuus esittää asianmukaisesti kantansa niistä seikoista, joiden perusteella hallinto aikoo tehdä päätöksensä (ks. tuomio 3.7.2014, Kamino International Logistics ja Datema Hellmann Worldwide Logistics, C-129/13 ja C-130/13, EU:C:2014:2041, 30 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Oikeus tulla kuulluksi on olemassa, vaikka sovellettavassa lainsäädännössä ei säädetä nimenomaisesti tällaisesta muodollisuudesta (ks. tuomio 3.7.2014, Kamino International Logistics ja Datema Hellmann Worldwide Logistics, C-129/13 ja C-130/13, EU:C:2014:2041, 31 ja 39 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

45 Käsiteltävässä asiassa sovellettavan säännöstön eli varainhoitoasetuksen 108 artiklan 8 kohdan c alakohdassa säädetään, että ennen kuin 108 artiklan mukainen tutkintaelin antaa suosituksen, se antaa talouden toimijalle ja ilmoituksen saaneille hankintaviranomaisille mahdollisuuden esittää huomautuksia. Kyseisessä säännöksessä täsmennetään myös, että talouden toimijalla ja ilmoituksen saaneilla hankintaviranomaisilla on vähintään 15 päivää aikaa esittää huomautuksiaan.

46 Sovellettavassa säännöstössä ei kuitenkaan säädetä, minkä viestintäkanavan välityksellä 108 artiklan mukaisen tutkintaelimen on annettava talouden toimijan tiedoksi asianomaisten tosiseikkojen oikeudellinen luonnehdinta ja suunniteltu seuraamus.

47 Oikeuskäytännöstä ilmenee tämän osalta, että päätös – ja siis sitä suuremmalla syyllä kirje, joka sisältää 108 artiklan mukaisen tutkintaelimen tekemän asianomaisten tosiseikkojen oikeudellisen luonnehdinnan ja jossa mainitaan sen suunnittelema seuraamus – annetaan asianmukaisesti tiedoksi, kun se toimitetaan adressaatilleen ja kun tälle annetaan tilaisuus tutustua siihen (ks. vastaavasti määräys 9.7.2013, Page Protective Services v. SEAE, T-221/13, ei julkaistu, EU:T:2013:363, 12 kohta).

48 Käsiteltävässä asiassa se, antoiko komissio riidanalaisen kirjeen asianmukaisesti tiedoksi kantajalle, on asianosaisten välisen erimielisyyden kohteena. Komissio totesi ensinnäkin riidanalaisessa päätöksessä antaneensa riidanalaisen kirjeen pikalähetyspalvelun toimitettavaksi. Se totesi toiseksi lähettäneensä kyseisen kirjeen niin ikään sähköpostitse kantajan ainoalle hallituksen jäsenelle. Komissio vetosi 23.12.2016 lähetettyyn sähköpostiin ja samana päivänä vastaanottamaansa sähköpostin lukukuittaukseen näyttääkseen toteen, että se oli antanut riidanalaisenkirjeen tiedoksi asianmukaisesti. Kantaja väittää, ettei se ollut milloinkaan saanut tietää riidanalaisen kirjeen olemassaolosta tai sen lähettämisestä.

– –

60 Kuten tämän tuomion 42–44 ja 47 kohdasta ilmenee, komission on taattava se, että oikeus tulla kuuluksi on tehokas, minkä vuoksi sen on osoitettava, että se on antanut kantajalle tilaisuuden esittää asianmukaisesti näkemyksensä seikoista, joihin komissio aikoo perustaa päätöksensä. Käsiteltävässä asiassa komissio ei voinut tyytyä lukukuittaukseen, jonka se myöntää olleen adressaatin tietojenkäsittelyjärjestelmän automaattisesti lähettämä sähköposti, väittääkseen – kuten se riidanalaisessa päätöksessä teki –, että se oli antanut kantajalle tilaisuuden tutustua riidanalaiseen kirjeeseen ja että tämä ei ollut toiminut sen pohjalta.

61 Kun otetaan huomioon asiakirja-aineisto ja erityisesti komission esittämät seikat ja asianosaisten kyseisistä seikoista esittämät huomautukset, on todettava, että lukukuittaus on sähköposti, jonka adressaatin tietojenkäsittelyjärjestelmä voi luoda ja lähettää automaattisesti adressaatin puuttumatta tähän manuaalisesti ja siis ilman, että tämä olisi välttämättä voinut saada tietää kyseisen sähköpostin olemassaolosta. On näin ollen katsottava, että komissio ei voi lukukuittauksella näyttää toteen, että kantajalle on annettu tilaisuus saada tutustua asianmukaisesti riidanalaiseen kirjeeseen tai että tämä oli tietoinen tällaisen kirjeen olemassaolosta tai sen lähettämisestä.

62 Tämän osalta on huomautettava, että vaikka tiedoksiantaminen kirjatulla kirjeellä vastaanottoilmoituksen kera ei olekaan ainoa tapa antaa tiedoksi hallinnollisia päätöksiä, on kuitenkin niin, että se on erityisen varma ratkaisu, koska se antaa erityiset takeet sekä asianomaiselle henkilölle että hallinnolle (ks. vastaavasti määräys 16.12.2010, AG v. parlamentti, F-25/10, EU:F:2010:171, 38 kohta) varsinkin, kun asianomainen henkilö on toimielinten ulkopuolella (ks. vastaavasti määräys 16.12.2010, AG v. parlamentti, F-25/10, EU:F:2010:171, 39 kohta). Yksi näistä takeista on muun muassa varmuus siitä, että – adressaatin vastaanottoilmoituksen allekirjoittamisen ansiosta – adressaatin tietää, että hänelle on osoitettu kirje, joka edellyttää hänen huomiotaan. Asiakirja-aineistosta kuitenkin ilmenee, että kirjeen vastaanottoilmoituksesta poiketen sähköpostin lukukuittaus ei anna tällaisia takeita. Toisin kuin se, että kirjeen adresssaatti allekirjoittaa vastaanottoilmoituksen tai sähköpostin adressaatti laatii ja lähettää vahvistuksen sähköpostin vastaanottamisesta, kyseessä oleva sähköpostin lukukuittaus ei mahdollista sen osoittamista vailla epäilyksen häivää, että kantaja on ollut tietoinen riidanalaisesta kirjeestä tai että hänelle on annettu tilaisuus tutustua siihen kyseisen kuittauksen lähettämispäivänä, koska adressaatin tietojenkäsittelyjärjestelmä on luonut ja lähettänyt sen automaattisesti, kuten edellä 61 kohdassa jo kuvattiin.

63 Kun kyse on kuulluksi tulemista koskevan oikeuden tehokkuudesta, kuten nyt käsiteltävässä asiassa, komission esittämän kaltainen lukukuittaus ei voi riittää osoittamaan, että komissio on huolehtinut asianmukaisesti siitä, että kantajalle on annettu tilaisuus esittää asianmukaisesti näkemyksensä.

64 Koska sitä, että kantajalle on asianmukaisesti annettu tilaisuus esittää näkemyksensä seikoista, joihin komissio pyrki perustamaan riidanalaisen päätöksen, ei ole näytetty toteen, varainhoitoasetuksen 108 artiklan ja perusoikeuskirjan 41 artiklan rikkomista koskeva ensimmäinen kanneperuste on hyväksyttävä.

65 Riidanalainen päätös on näin ollen kumottava tarvitsematta arvioida sitä, ovatko kantajan ensimmäisen kanneperusteen yhteydessä esittämät muut argumentit perusteltuja.

– –

Näillä perusteilla

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto)

on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Euroopan komission 7.3.2017 antama päätös, jolla GE.CO. P. Generale Costruzioni e Progettazioni S.p.A suljettiin julkisten hankintamenettelyjen ja Euroopan unionin yleisestä talousarviosta rahoitettavien avustusten myöntämismenettelyjen sekä yhdenteentoista Euroopan kehitysrahastoon sovellettavasta varainhoitoasetuksesta 2.3.2015 annetun neuvoston asetuksen (EU) 2015/323 (EUVL 2015, L 58, s. 17) puitteissa tapahtuvien varojen myöntämismenettelyjen ulkopuolelle ja jossa määrättiin tämän kyseisten menettelyjen ulkopuolelle sulkemisen julkaisemisesta komission internetsivustolla, kumotaan.

2) Kanne hylätään muilta osin.

3) Komissio velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Frimodt Nielsen Kreuschitz Półtorak

Julistettiin Luxemburgissa 7 päivänä joulukuuta 2018.

Allekirjoitukset